

Ministeren

Retsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Retsudvalget har den 24. september 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 1528 (alm. del), folketingsåret 2023-24, efter ønske fra Betina Kastbjerg (DD) til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 1528:

Vil ministeren i forlængelse af samrådet den 17. september 2024 om parallelle retssystemer redegøre for regeringens holdning til at indføre forbud mod, at der stilles yderligere betingelser, der f.eks. er religiøst begrundede, for de involverede parter i forbindelse med skilsmisser o.lign., udover de betingelser der er lovlige at stille efter dansk lovgivning?

Svar:

Det lægges til grund, at der spørges ind til mulighederne for at indføre et forbud mod, at der stilles yderligere betingelser for at få en gyldig skilsmisse efter dansk lov, end hvad der allerede er reguleret ved lov.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet anmodet om bidrag fra Social- og Boligministeriet samt Justitsministeriet.

Social- og Boligministeriet kan for så vidt angår gældende ret på skilsmisseområdet oplyse følgende:

”Et ægtepar kan ved enighed blive skilt uden først at være separeret. Familieretshuset meddeler bevilling til separation eller skilsmisse, hvis ægtefællerne er enige herom og tillige er enige om, hvorvidt der skal påhvile en ægtefælle pligt til at yde bidrag til den andens underhold, og hvem der skal fortsætte lejemålet, hvis ægtefællerne bor i en lejelejlighed.

Hvis der ikke er enighed om skilsmisse, kan parret normalt først blive skilt efter seks måneders separation. En ægtefælle har imidlertid ret til skilsmisse, hvis:

- parret har levet adskilt i de sidste 2 år,
- den anden ægtefælle har været utro eller har deltaget i et lignende seksuelt forhold,

29. oktober 2024

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Værdier og Medborgerskab
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2024 - 14622
Akt-id 2830629

- den anden ægtefælle har udøvet forsættlig vold eller psykisk vold eller har udøvet seksuelt overgreb mod ægtefællen, mod ægtefællernes børn mfl.,
- den anden ægtefælle har indgået nyt ægteskab, eller
- den anden ægtefælle ulovligt har ført den førstnævnte ægtefælles barn ud af landet eller ulovligt tilbageholder barnet i udlandet.

Hvis ægtefællerne ikke er enige om separation eller skilsmisse eller vilkårene herfor, eller en af ægtefællerne anmoder om vilkårsforhandling, indkalder Familieretshuset ægtefællerne til vilkårsforhandling.

Formålet med vilkårsforhandling er dels at kontrollere, om de materielle betingelser for separationen eller skilsmissen er opfyldt, og dels at afklare, om der kan opnås enighed om vilkårene (underholdsbidrag og lejemål af fælles lejlighed) for separationen eller skilsmissen, eventuelt gennem tilbud om konflikt-håndtering og rådgivning. Familieretshuset skal i nødvendigt omfang vejlede ægtefællerne om de konkrete problemstillinger i forbindelse med separation eller skilsmisse. Vejledningen kan bl.a. vedrøre forældremyndighed, barnets bo-pæl og samvær.

Der er i den gældende lovgivning fokus på, at der ikke med henblik på at opnå separation eller skilsmisse indgås aftale om f.eks. forældremyndighed eller fordeling af formuen, som er urimelig for den ene ægtefælle.

Familieretshuset kan efter en konkret vurdering og hvis særlige omstændigheder taler for det, indkalde ægtefællerne til vilkårsforhandling, selvom ægtefællerne ikke er uenige og ikke har tilvalgt vilkårsforhandling. Særlige omstændigheder kan være, at Familieretshuset er i tvivl om, hvorvidt begge ægtefæller forstår betydningen af separation eller skilsmisse eller vilkårene herfor, f.eks. fordi det fremgår af sagen, at en ægtefælle ikke kan læse eller ikke har tilstrækkelige danskundskaber, eller at Familieretshuset har mistanke om, at aftalen om vilkårene er indgået under utilbørligt pres.

Hvis forældrene under en vilkårsforhandling i Familieretshuset indgår aftale om, at den fælles forældremyndighed skal ophæves og tillægges den ene af forældrene alene, er det ikke tilstrækkeligt, at aftalen herom medtages i vilkårsforhandlingsprotokollen (mødenotatet). Der skal således ske særskilt anmeldelse til Familieretshuset af en sådan aftale.

Afslutningsvist bemærkes, at hvis ægtefæller med henblik på separation eller skilsmisse har truffet aftale om fordelingen af formuen, bidragspligten eller andre vilkår, kan aftalen ændres eller erklæres for uforbindende, såfremt den skønnes urimelig for den ene ægtefælle på tidspunktet for dens indgåelse.

Med hensyn til indførelse af forbud mod, at ægtefællerne aftaler yderligere betingelser for separation eller skilsmisse bemærkes, at et sådant forbud allerede er indlejret i ægteskabslovens betingelser for separation og skilsmisse. Individu-

elt aftalte supplerende betingelser for separation og skilsmisse har ikke retsvirkninger, og der ville ikke kunne meddeles afslag på separation eller skilsmisse under henvisning til sådanne aftalte betingelser”

Justitsministeriet kan for så vidt angår fastholdelse i ægteskaber med eller uden borgerlig gyldighed oplyse følgende:

”Justitsministeriet kan oplyse, at i det omfang en person udsættes for fastholdelse i et ægteskab ved tvang, kan det efter omstændighederne være strafbart.

Det følger af straffelovens § 260, stk. 2, at straffen for ulovlig tvang efter stk. 1 kan stige til fængsel indtil 4 år, hvis nogen tvinges til at indgå ægteskab eller til en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller til at indgå i et andet ægteskabslignende forhold, eller hvis nogen fastholdes ved tvang i et sådant ægteskab eller forhold.

Det følger af straffelovens § 260, stk. 2, at den relevante tvang kan udøves ved ét eller flere af de tvangsmidler, der fremgår af straffelovens § 260, stk. 1, om ulovlig tvang, og bestemmelsen finder således efter omstændighederne også anvendelse på andet og mere end enkeltstående eller afgrænsede voldshandlinger.

Hertil kommer, at det fremgår af straffelovens § 243, at den, som tilhører eller er nært knyttet til en andens husstand eller tidligere har haft en sådan tilknytning til husstanden, og som gentagne gange over en periode udsætter den anden for groft nedværdigende, forulepende eller krænkende adfærd, der er egnet til utilbørligt at styre den anden, herunder ved udøvelse af negativ social kontrol, straffes for psykisk vold med bøde eller fængsel indtil 3 år.

Anvendelse af ægteskabs- og/eller skilsmissekontrakter kan efter omstændighederne udgøre psykisk vold. Det kan f.eks. være tilfældet, når kontrakterne fastholder en person i et ægteskab eller lignende med henvisning til forestillinger om ærbarhed og/eller familiens generelle status, eller når kontrakterne på anden vis har til formål at presse en person til bestemte livsbeslutninger. Kontraktens indhold og omstændighederne omkring dens indgåelse vil have betydning for vurderingen.”

Jeg kan henholde mig til det af Social- og Boligministeriet samt Justitsministeriet oplyste.

Afslutningsvis vil jeg bemærke, at regeringen ønsker et større og vedholdende fokus på, hvordan vi som samfund gør op med negativ social kontrol, så piger og kvinder med indvandrerbaggrund nyder samme rettigheder og frihed som danske kvinder og mænd. Regeringen overvejer derfor løbende nye initiativer på området.

Kaare Dybvad Bek

/

Jesper Kraft